

ПОГОДЖЕНО

Голова
Державної служби морського
і внутрішнього водного
транспорту та судноплавства
України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
ТОВ "Навчальний центр
фахівців морського транспорту"

**РОБОЧИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА**

розширеної підготовки для суден, на які поширюється дія Кодексу суден з
газовим паливом

з урахуванням вимог Правила V/3, розділу A-V/3, таблиці A-V/3-2
Міжнародної Конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення
вахти 1978 року з поправками та рекомендацій **IMO Model Course 7.14**
"Advanced Training for Masters, officers, Ratings and Other Personnel on
Ships Subject to the IGF Code" та "Положення про звання осіб командного
складу морських суден та порядку їх присвоєння", затвердженого
Постановою КМУ 30 грудня 2022 р. За №1499;

Обсяг навчального часу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Усього
Теоретична	Практична		
22.00	01.00	01.00	24.00

м. Одеса
2025 р.

Навчальний план і програму розробили:

ЧОРНОРАЙ Андрій Володимирович - викладач-інструктор 1 категорії ТОВ „Навчальний центр фахівців морського транспорту”, інженер-судномеханік, механік судновий I розряду

ХАЛУПЕНКО Володимир Анатолійович – перший заступник директора ТОВ „Навчальний центр фахівців морського транспорту”, інженер-судноводій, спеціаліст вищої категорії, член науково-методичної ради при Інспекції з питань підготовки та дипломування моряків, голова методичної секції водного транспорту ПТНЗ Одеської області; експерт Управління освіти і науки Одеської обласної Державної адміністрації з проведення ліцензійних експертиз навчальних закладів щодо визначення спроможності здійснювати освітню діяльність у сфері професійно-технічної освіти

Робочий навчальний план і програми розроблено відповідно до вимог IGF Code, з урахуванням рекомендацій рекомендацій **IMO Model Course 7.14 "Advanced Training for Masters, officers, Ratings and Other Personnel on Ships Subject to the IGF Code"**, STCW з поправками, розділ A-V/3, таблиця A-V/3-2 настільки близько, наскільки дозволяють вимоги до Програми підготовки, що викладені в пункті 3.2 **“ПОЛОЖЕННЯ про огляд підприємств, організацій та установ, що проводять підготовку моряків”**, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв’язку України від 25.11.2004 за № 1042.

Навчально-тематичний план і програма розглянуті та затверджені на засіданні Методичної ради ТОВ „Навчальний центр фахівців морського транспорту” 16 вересня 2025 року. Протокол № 6*.

* До складу Методичної ради ТОВ „Навчальний центр фахівців морського транспорту” входять два кандидата наук, чотири інженери-судноводії – капітани далекого плавання, чотири механіки суднові – механіки суднові I розряду, два спеціалісти вищої категорії.

2.2. Робочий навчальний план з напрямку

“Підготовка за поширеною програмою капітанів, осіб командного та рядового складу, а також іншого персоналу суден для проведення вантажних операцій на суднах, які підпадають під дію Міжнародного кодексу з безпеки для суден, що використовують гази або інші види палива з низькою температурою спалаху (Кодекс МГП)”

Перелік тем	Орієнтовний час підготовки (години)	
	Теоретична	Практична
Знання, розуміння, майстерність	2	3
1	2	3
Знання фізичних і хімічних властивостей палива на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF	2,0	
1.3. Базові знання та розуміння елементарної хімії та фізики, а також відповідних визначень, пов'язаних із безпечним бункеруванням та використанням палива на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 1.2. Розуміння інформації, що міститься у Паспорті безпеки речовини (SDS) щодо палива, на яке поширюється Кодекс IGF.		
2. Експлуатація органів керування паливними системами, пов'язаними з енергетичною установкою, допоміжними системами та пристроями безпеки на суднах, що підпадають під дію Кодексу IGF	2,0	
2.1. Принципи роботи морських енергетичних установок. 2.2. Суднові допоміжні механізми. 2.3. Знання морської технічної термінології.		
3. Здатність безпечно виконувати та контролювати всі операції, пов'язані з використанням палива на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF	3,0	
3.1. Конструкція та характеристики суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 3.2. Знання конструкції судна, систем та обладнання, що застосовуються на таких суднах. 3.3. Знання теорії та характеристик паливних систем, включаючи типи паливних насосів та їх безпечну експлуатацію на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 3.4. Знання безпечних процедур і контрольних списків для виведення та введення паливних танків у роботу.		
4. Планування та контроль безпечного бункерування, зберігання і закріплення палива на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF	4,0	
4.1. Загальні знання про судна, що підпадають під дію Кодексу IGF. 4.2. Уміння використовувати всі доступні на борту дані, що стосуються бункерування, зберігання та закріплення палива, на яке поширюється Кодекс IGF. 4.3. Уміння налагоджувати чітку та лаконічну комунікацію між судном та терміналом, автотранспортом або бункерувальним судном. 4.4. Знання правил безпеки та аварійних процедур під час роботи з механізмами, паливними та керуючими системами суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 4.5. Володіння навичками роботи з бункерувальними системами на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 4.6. Уміння виконувати вимірювання та розрахунки в паливних		

системах. 4.7. Здатність забезпечувати безпечне управління бункеруванням та іншими операціями з паливом відповідно до Кодексу IGF одночасно з іншими операціями на борту як у порту, так і в морі.		
5. Вживання заходів для запобігання забрудненню довкілля внаслідок викидів палива з суден, що підпадають під дію Кодексу IGF	1.0	
5.1. Знання впливу забруднення на людину та довкілля. 5.2. Знання заходів, яких слід ужити у разі розливу/витоку/вентиляції.		
6. Контроль за дотриманням законодавчих вимог	1,0	
6.1. Знання та розуміння відповідних положень Міжнародної конвенції з попередження забруднення з суден (MARPOL) з поправками, а також інших відповідних інструментів ІМО, галузевих настанов та портових правил. 6.2. Володіння навичками користування Кодексом IGF та пов'язаними документами.		
7. Запобігання небезпекам	4.0	
7.1. Знання та розуміння небезпек і заходів контролю, пов'язаних з експлуатацією паливних систем на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 7.2. Володіння навичками калібрування та використання систем моніторингу та газовиявлення, приладів та обладнання на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 7.3. Знання та розуміння небезпек, пов'язаних із недотриманням відповідних правил/норм. 7.4. Знання та розуміння методів аналізу ризиків на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 7.5. Здатність складати та розробляти аналіз ризиків, пов'язаних із небезпеками на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 7.6. Здатність розробляти плани безпеки та інструкції з безпеки для суден, що підпадають під дію Кодексу IGF. 7.7. Знання щодо проведення гарячих робіт, доступу до замкнених просторів і танків, включно з процедурою видачі дозволів.		
8. Застосування заходів з охорони праці та техніки безпеки на борту судна, що підпадає під дію Кодексу IGF	2.0	
8.1. Правильне використання засобів безпеки та захисних пристроїв. 8.2. Знання безпечних методів і процедур роботи відповідно до законодавства, галузевих настанов та вимог особистої безпеки на судні. 8.3. Базові знання з надання першої допомоги з урахуванням Паспортів безпеки речовини (SDS) для палива, на яке поширюється Кодекс IGF.		
9. Знання систем попередження, контролю та гасіння пожеж на борту суден, що підпадають під дію Кодексу IGF	1.0	3.0
9.1. Знання методів і протипожежних засобів для виявлення, контролю та гасіння пожеж, спричинених паливом, на яке поширюється Кодекс IGF.#		
Всього (за видами підготовки):	20,0	3.0
10. Вихідний контроль		1.0
Всього:		24.0

Примітки:

1.Робочий навчально-тематичний план напряму спеціальної підготовки є запропонованою схемою щодо послідовності викладання, орієнтовного бюджету

навчального часу, рекомендованого Модельними курсами ММО (ІМО) для досягнення конкретної навчальної мети. Головним критерієм досягнення поставленої навчальної мети напряму підготовки є володіння необхідними знаннями, уміннями і навичками в залежності від досвіду роботи та здібностей слухачів.

2.Тривалість навчання може варіюватися залежно від рівня підготовки слухачів, кількості учасників та ресурсів навчального закладу.

3.Окремі теми, позначені хештегом (#), можуть проводитися окремо у спеціалізованих центрах, здатних забезпечити практичні вправи та реалістичні умови навчання (наприклад, імітація умов на борту судна).